Regulatorn

September 2026

Det elektroniska medlemsbladet för Stockholms Ånglokssällskap

Redaktörn har ordet

Ja vi har nu tagit oss genom den svenska sommaren och allt som den har bjudit oss på, ganska mycket sol faktiskt. Längre ner kan ni läsa om det mindre lustiga som har hänt i Västberga då vi fått genomgå ännu en våg av vandalisering, mycket i form av graffitti både på våra tarfikvagnars ut och även insida, samt en del sönderlaget. Styrelsen arbetar alltjämt med att få till ett trafiktillstånd och på den biten har vi tyvärr inte så mycket nytt att tillföra, bara att man gör allt man kan för att få ut oss på spåret igen. Sen uppvaktar styrelsen just nu Stockholms kultursida för att visa upp en vision kring SÅS framtid. Visionen bygger både på en museitrafik på ”Västbergabanan” och en bättre plats för SÅS uppställning och verksamhet ute på Västberga bangård. Det drar sig som sagt mot hösten och vi kallar nu samman alla till en arbetshelg, läs mer längre ner.

/Redaktörn

Vandalisering i Västberga

Vi börjar med den trista biten. Under sommaren har vi vid ett flertal tillfällen haft önskat besök av folk som inte har förstått vad SÅS har pysslat med i 52 år, att bevara en bit av den svenska järnvägshistorien. På SWB 138 så har man dragit bort presenningarna och graffitimålat teakpanelen och inne i ÖKJ 20 och SWB 138 har man gjort samma sak. Även några andra vagnar och lok har blivit utsatta för oönskade färger och det har vandaliserats inne i lok och brutits sönder och stulits saker. Det här har skett under sommarlovet och vi antar att det är yngre förmågor som stått för vandaliseringen. Det här slogs upp stort i Stockholmstidningen Mitt i och var med på den lokala radion. Sedan en tid pågår saneringen och det arbetas i första hand på att få bort färg och senare att måla och lacka nya lager. Arbetet rullar på av de få aktiva

och en insamling till saneringen har inbringat över 10.000 kronor så här långt, efter ett upprop på våra sociala medier.

SWB 138 i nya färger….

Så här ser insidan ut efter många timmars sanerande av den oönskade färgen, tyvärr så har färgen även trängt in i sprickor och vrår så att det måste på nya färglager. Det är ganska trist att behöva lägga ner ytterligare tid på vagnarna utöver att hålla dessa i bra skick, det går inte ens att räkna de tusentals timmar det har tagit, dels att få bra skick på vagnarna, dels att hålla efter detta.

Det är dags att samlas kring en arbetshelg i Västberga

I första hand enbart **lördagen 19 september**, men hinner vi inte klart så tar vi även söndagen efter i anspråk och fortsätter då. Målet är att städa upp området inför vintern, all sly och vildvuxet gräs ska bort, trä ska staplas in i vedvagnen, järnskrot ska köras bort och saker som står ute ska tas in. Vi ska även sanera en del oönskade målningar och rätta till presenningar. På grund av bristande antal aktiva medlemmar en tid, så ligger det här efter, **men nu samlar vi krafterna** och tar tag i det och får fart på verksamheten igen. Det finns arbetsuppgifter för alla och vi vill inte enbart få dit aktiva medlemmar, även du som är nyfiken på verksamheten är välkommen att hälsa på eller hjälpa till. Verktyg och maskiner finns på plats och även en arbetsledning,

Ingång till området sker ju numera från Drivhjulsvägen mellan Remondis och Däckspecialen, sen följer man spåret upp till våra grindar. Vi öppnar upp 10.00 och håller på så länge vi orkar. **Runt 13.00 bjuder vi på lunch och fika**.
Så välkomna lördagen 19 september från 10.00 och kanske även söndagen den 20 september, mycket beror på vädret och vad vi hinner samt hur många som kommer. Vi meddelar även på plats och på sociala medier om vi även kör på söndagen.

Det är dock inte vinter den här gången 😉

Besök på skroten

Fordonen som SÅS har placerad ute på det s.k. ”*Volvospåret*” på bangården där vi hyr två uppställningsspår, har nu börjat bli allt för hängiga, har inget musealt syfte eller är bortom räddning. Två vagnar, dels vår ena ångfinka och en flakvagn typ Oss, har nu lyfts in hos Lantz Metall Västberga för att skrotas. Beslutet var helt i linje med en del av våra avvecklingsplaner för fordon som ingen annan vill ha eller som inte innehåller några reservdelar att spara, samtidigt som de aldrig kommer att användas i SÅS verksamhet. Skrotningen ger ju även intäkter till vår kassa.

Utöver de här två vagnarna så kommer även vagnarna som är lastade med det beredskapsskjul vi hämtade i Jörn på 90-talet att tömmas och vagnarna skrotas. SÅS har erbjudit Nynäshamns Järnvägsmuseum att ta över skjulet mot bortforsling och i den uppgörelsen så ingår även det s.k. ”*pålkap*” som ligger på en annan vagn. Pålkapet kommer från bygget av Hammarby Sjöstad och var tänkt som grund till skjulet som skulle uppföras på vårt område, men som på grund av byggnadstekniska anledningar aldrig blev utfört. Sen har vi ett par vagnar med kol och kol som är blandat med sten (stenkol?) som även det ska sorteras och avlägsnas framöver och lastas i S1 1921. När vagnarna är tömda så ska även dessa lyftas över till Lantz Metall i Västberga för att bli järnskrot och ekonomiskt ge SÅS kassa ett tillskott. Det planeras även kring skrotning av vår gamla Z64 som gjorts klar för vidare transport dit.

Så här högt har våra fordon säkert inte varit tidigare. Foto Micke Nelson

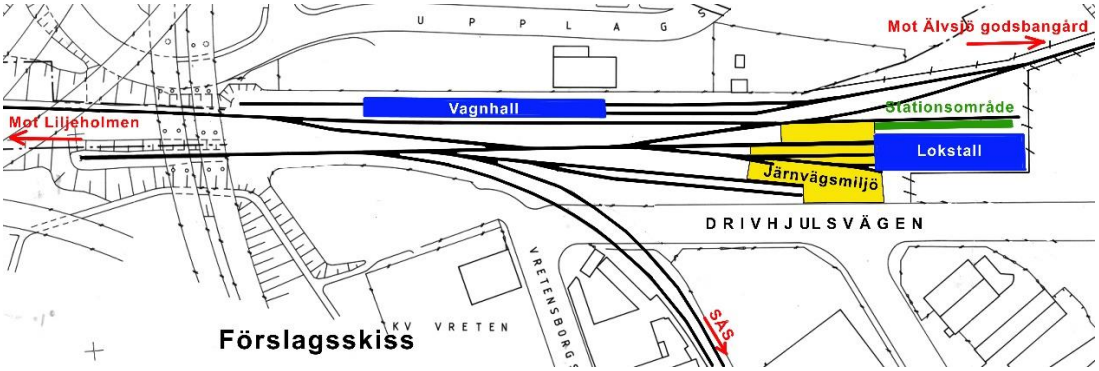
SÅS uppvaktar de styrande kring Stockholms kultur

I samband med sommarens vandaliseringar och SÅS växande behov av bättre lokaler och uppställning, så har nu styrelsen valt att kontakta bland annat Stockholms Kulturnavigatörer och andra avdelningar med vår vision om framtiden. Västberga bangård står ju i princip igenvuxen och obrukad, det är bara Remondis pappersvagnar som kommer och går och på spåret som passerar från Älvsjö Godsbangård via Nybodtunneln till Tvärbanan i Liljeholmen så kommer sporadisk nya tvärbane- och tunnelbanevagnar. Det s.k. Frilastspåret, även kallar Repspåret, används ju inte längre och fungerar idag som illegal soptipp och illegal uppställning av containrar, det ser kort sagt för jäkligt ut!

SÅS vision som vi presenterar bygger på tre saker; dels att få mark upplåten för byggnation av en lokstallsbyggnad, byggnation av en vagnhall och skapa en stationsmiljö där vi kan köra kortare ångtågsresor mellan Västberga och Liljeholmen.

I samband med det här så vill vi få bangården att blomma upp igen, för det här är i princip den absolut sista industri- och hamnbanan som finns kvar i Stockholm, allt annat har försvunnit. Värtabanan finns kvar under Trafikverkets regi, men det går inte att köra ångtågstrafik där sedan Norra Station och Albano överdäckades. Hamnbanan från Södra station till Hammarby och Stadsgården är på väg bort och det har inte gått någon trafik på bandelen sedan 90-talet och den är obrukbar sedan tunneln under Södersjukhuset gjutits igen. Banorna i Frihamnen, i Ulvsunda industriområde, Ursviksbanan, anslutningen till Saltsjöbanan med flera, är idag helt borta. Men bandelen från Västberga bangård, genom Nybodatunneln, över Tvärbanan och bort till gamla Cementa vid Liljeholmskajen finns kvar, 3 kilometer som skulle kunna bli en museibanan. Alternativt Västberga bangård, genom Nybodatunneln ner till rundgångspåret före Tvärbanan och tillbaka upp till Älvsjö Godsbangård. Så det finns chans att skapa en liten bit museibana i Stockholm.

De flesta är ju medvetna om att det på sikt blir nästa omöjligt att trafikera Trafikverkets spår i framtiden med ångtåg då spelreglerna ändras. Genom införandet av till exempel av signalsystemet och fordonsstyrningen ERTMS så måste alla lok utrustas med de nya systemen på sikt. Så någon gång 2030-40 så kommer möjligheten att köra ångtåg på Trafikverkets spår att upphöra och allt bygger på att slå ihop hela det Europeiska järnvägsnätet för att möjliggöra för alla länder att kunna utnyttja hela Europas järnvägsnät på ett enklare sätt. Därför vill vi redan nu arbeta på en idé och vision som bygger i princip på att bjuda stockholmarna på det levande järnvägsmuseum som de saknar, det finns ingenstans där man visar hur Stockholms järnvägar byggde upp själva Stockholm från mitten av 1800-talet. Ja det här låter ju enkelt och storstilat, men det kan vara en framtid för SÅS där nästan all gammal järnvägsinfrastruktur som inte tillhör Trafikverket kommer att försvinna. Visionen och planen är bara ett första steg och sen får vi ta allt bit för bit, så vi återkommer framöver, då det här är något som vi ser som SÅS framtida räddning.

Att hitta till SÅS i Västberga

Nu för tiden så nås SÅS område via Drivhjulsvägen genom att följa spåren upp till våra grindar, följ kartan så hittar ni rätt. Tisdagar 17.00 – 21.00 så finns vi på plats om du vill besöka oss. Kom ner på en fika och prata samt titta runt med oss eller häng med på lite aktivt arbete, du väljer själv men är alltid välkommen 😉

Stockholms Ånglokssällskap *Org 80 20 16-8129*

Postadress

SÅS c/o Edeslätt

Lilla Hundens Gata 429 *Pg 83 53 68-2*

136 46 Haninge *Tfn 079 340 5341*

Besöksadress Västberga *Drivhjulsvägen 1-3, följ spåren uppåt*

www.anglok.com *E-post carlerik1921@gmail.com*

Styrelsen 2025-26

Ordförande	*Håkan Edeslätt*	*h.edeslaett@outlook.com*	
Vice Ordförande	*David Rolleberg*	*david.rolleberg@gmail.com*	
Kassör	*Lasse Zethraeus*	*lasse.zethraeus@telia.com*	
Sekreterare	*Carl Erik Olsson*	*carlerik1921@gmail.com*	*Medlemsreistrator/arkiv*
Ledamot	*Klas Kindberg*	*57klaba@gmail.com*	*Fordonsansvarig*
Ledamot	*Lennart Nilsson*	*lokflennart@gmail.com*	*Säkerhetsansvarig*
Ledamot	*Ulf Larsson*	*larssonulf1959@gmail.com*	*Ansv Katrineholm*
Ledamot	*Lars Beijer*	*beijer.lars@gmail.com*	*Trafikansvarig*
Webbmaster	*Lasse Nelson*	*regulatorn@bahnhof.se*	*Redaktör*